

ZAJÍMAVÉ BRYOFLORESTICKÉ NÁLEZY XVIII.

Interesting bryofloristic records, XVIII

Jan Kučera (ed.)

Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta, Branišovská 31, CZ-370 05 České Budějovice, e-mail: kucera@prf.jcu.cz

Nomenklatura a stupeň ohrožení jednotlivých druhů je udáván podle Seznamu a červeného seznamu mechorostů ČR (Kučera & Váňa 2005). Souřadnice jsou udávány buď jako pravouhlé v systému S-42 nebo jako geografické v systému WGS-84.

Anthoceros neesii DD-va → EN (J. Kučera, Š. Koval)

- Česká rep., Krkonošské podhůří, okr. Semily: Peřimov: strniště ca. 700 m sv.-vsv. Peřimovského mostu [S-1942: E3532,00 N5610,82, kv. 5358d], 415 m n. m., 5. 10. 2011 leg. J. Kučera (14815, CBFS).
- Česká rep., okr. Bruntál: Huzová, ca. 1 km Z od obce, po pravé straně silnice ve směru na obec Paseka, strniště po pohance [WGS-84: N49°49'25" E17°16'45", kv. 6169d], 615 m n. m., několik jedinců, nalezených spolu s *Notothylas orbicularis*, 13. 9. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval.
- Česká rep., okr. Bruntál: Nové Pole, pole hned za obcí, po pravé straně silnice na Janovice, strniště po pšenici [WGS-84: N49°56'40" E17°14'45", kv. 6069c], 630 m n. m., bohatý výskyt, desítky jedinců, roztroušeně po ploše pole, mj. spolu s *Notothylas orbicularis*, 17. 9. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval.
- Česká rep., okr. Šumperk: Krásné, pole po levé straně silnice směr Nový Malín, cca 1,4 km severně od obce N. Malín [WGS-84: N49°57'46" E17°2'28", kv. 6068a], 390 m n. m., strniště po pšenici, roztroušeně, mezi dalšími druhy polních mechorostů, 3. 9. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval.

Po loňském znovuobjevení druhu u nás (srov. Bryonora 46: 38–46, 2010) se potvrzuje, že druh bude u nás rozšířen mnohem více a při cíleném hledání může být nalezen i v oblastech, odkud nikdy udáván nebyl.

Notothylas orbicularis DD-va → CR (Š. Koval)

- Česká rep., okr. Bruntál: Huzová, 2,8 km severně od obce, pole po levé straně silnice ve směru na obec Kněžpole, strniště po pohance [WGS-84: N49°50'42,2" E17°18'05,2", kv. 6169d], 615 m n. m., 1 jedinec, nalezen při krátké zastávce, druhý den pole pohnojeno, proto více nezkoumáno, 12. 9. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval.
- Česká rep., okr. Bruntál: Huzová, lokalita *Anthoceros neesii* – viz výše, bohatý výskyt, desítky jedinců, roztroušeně po ploše pole, 13. 9. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval.
- Česká rep., okr. Bruntál: Nové Pole, lokalita *Anthoceros neesii* – viz výše, bohatý výskyt, desítky jedinců, roztroušeně po ploše pole, 17. 9. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval.

Další lokality druhu, znovunalezeného loni v podhůří Jeseníků (srov. Bryonora 46: 38–46, 2010). V rámci monitoringu byl výskyt druhu letos ověřen i na třech loňských lokalitách. Populace druhu byly v letošním roce mnohem bohatší než v roce loňském, jeho výskyt lze patrně očekávat i na dalších lokalitách.

Asterella gracilis CR (Š. Koval, M. Zmrhalová)

- Česká rep., Hrubý Jeseník, okr. Šumperk: Vernířovice, SZ svah Jeleního hřbetu (1367 m n. m.), skály na levém břehu zdrojnice Merty, pramenící mezi Jelením hřbetem a Velkým Májem [WGS-84: N50°02'43" E17°11'45", kv. 5969c], 1150 m n. m., populace několika bohatě plodných shluků o celkové ploše cca 140 cm², spolu s *Plagiobryum zieri*, na slabé, rozvolněné a poněkud nestabilní vrstvě hlíny na šikmé skalní terásce, částečně kryté převisem, ve spodní části nejvyšší, východně orientované skalní stěny, 17. 5. 2011, leg. Š. Koval, M. Zmrhalová, priv. herb. Š. Koval.

Nálezem této velmi vzácné játrovky byl potvrzen její výskyt na lokalitě po více než 50 letech. Byla zde nalezena v roce 1958 J. Vicherkem a publikována nejprve jako *Mannia triandra*, revizí však bylo zjištěno, že jde o druh *Asterella gracilis* (Váňa 1974). V Hrubém Jeseníku je známá ještě z Velké kotliny (Kučera et al. 2010), další velmi ohrožená lokalita je u Jihlavy. Nalezená populace se vyskytuje na velmi nestabilním podkladu, její výskyt může být ohrožen splavením hlíny, na

kteřé nyní roste. Výskyt druhu na dalších místech na lokalitě je pravděpodobný, ale prozkoumání všech vhodných míst je zde vzhledem k jejich špatné přístupnosti téměř nemožné.

Bazzania flaccida EN (J. Košnar)

- Česká rep., Hrubý Jeseník, okr. Bruntál: Bílý Potok: PR Skalní potok, skály SV podél asfaltové silnice na dně údolí [WGS-84: N50°07'37" E17°17'50", kv. 5869d], ca 720 m n. m., kolmá plocha silikátové skály obohacené bázemi, polostín, jihozápadní expozice, populace o velikosti ca 30 cm², doprovod *Metzgeria furcata*, *Grimmia hartmanii*, *Plagiochila porelloides*, 6. 8. 2011 leg. J. Košnar (1923), teste J. Kučera.

První nález druhu pro území Moravy. Druh byl dosud doložen ze Šumavy, Brd, Děčínských stěn, Jizerských hor a z Krkonoš (Duda & Váňa 1992).

Jungermannia atrovirens EN (J. Kučera)

- Česká rep., Krkonoše, okr. Semily: Křížlice, údolí Jizerky, vápencové skály 20 m jz. můstku, nad pravým břehem, ca. 850–870 m ssv. aut. zast. Křížlice [S-1942 M33: E3537,49 N5614,13, kv. 5359a], 505 m n. m., humus přes stíněné vápencové skalky v lese, 21. 9. 2011 leg. J. Kučera (14761, CBFS). Rozsáhlé plodné porosty, 20–50 dm².

Ve vyšších horských polohách střední Evropy na bazických substrátech je hojným druhem, u nás však ke vzácnosti bazických substrátů na horách je naopak druhem velmi vzácným a ohroženým. Na lokalitě byl druh již nalezen v roce 1967 (Váňa 1969). V Krkonoších jde každopádně o první ověření druhu od 60. let.

Metzgeria violacea EN (E. Mikulášková)

- Česká rep., Šumava, okr. Klatovy: Železná Ruda, Debrník – Ferdinandovo údolí: jz. svahy údolí ca. 1 km sev.hraničního přechodu Debrník, porost 2G/713, 10 kroků po vrstevnici od torza velké jedle, [WGS-84: N49,12311° E13,23527°, kv. 6845c], 748 m n. m., na mladším buku, 13. 11. 2009 leg. E. Mikulášková, priv. herb. Na celkem 7 stromech v okolí populace dohromady 20 cm².

Pátá recentní lokalita druhu na Šumavě – zdá se, že druh se v současné době v jihozápadní části České republiky šíří, stejně jako v přilehlém Bavorsku a Rakousku. Další novohradská lokalita je popsána v článku o druhu *Microlejeunea ulicina* v tomto čísle.

Riccia cavernosa VU (J. Košnar)

- Česká rep., okr. Jindřichův Hradec: Hrachoviště, Hrachovišťský rybník [WGS-84: N48°55'52" E14°45'53", kv. 7054d], ca. 460 m n. m., zarůstající obnažené dno rybníka, ve vyjetých kolejích, doprovod *Physcomitrium pyriforme*, *Physcomitrella patens*, *Carex bohémica*, *Spergularia echinosperma*. Jediná stélka, 21. 8. 2011 not. J. Košnar, pořízena pouze fotodokumentace.

Nová jihočeská lokalita druhu (cf. Rivola & Duda 1968).

Riccia ciliata CR (Z. Musil, Š. Koval)

- Česká rep., okr. Blansko: Vavřinec, mělká sníženina v poli cca 0,5 km od středu obce [WGS-84: N49°24'24" E16°43'44", kv. 6566c], ca 530 m n. m., strniště po pšenici, několik jedinců volně mezi dalšími druhy, např. *Riccia sorocarpa*, *Bryum argenteum*, *Ephemerum* sp., 6. 9. 2011, leg. Z. Musil, priv. herb. Z. Musil.
- Česká rep., okr. Šumperk: Nový Malín, pole cca 1 km za koncem zástavby, po levé straně silnice směrem na obec Krásné [WGS-84: N49°57'31" E17°02'22,5", kv. 6068a], 390 m n. m., okraj strniště po pšenici, několik stélek, vtroušených mezi další druhy polních mechorostů, 3. 9. 2011, not. Š. Koval.

Další lokality této játrovky, dosud zařazené do kategorie kriticky ohrožených (CR). Stejně jako v případě výše uvedených hlevíků lze očekávat nálezy tohoto druhu i na řadě dalších lokalit (srov. Bryonora 46: 70).

Riccia huebeneriana DD (J. Košnar)

- Česká rep., okr. Jindřichův Hradec: Domanín, Zadní rybník v jihozápadní části [WGS-84: N48°57'29,3" E14°44'42,4", kv. 7054a], ca. 445 m n. m., zarůstající obnažená část litorálu, jediná stélka, doprovod *Physcomitrium pyriforme*, *P. sphaericum*, *Pleuridium acuminatum*, *Oenanthe aquatica*, *Bidens tripartita*, *Bolboschoenus* sp., *Alopecurus aequalis*, 14. 8. 2011 herb. J. Košnar (1924), rev. J. Kučera.
- Česká rep., okr. Žďár n. Sázavou, Radostín: Velké Dářko, SV část litorálu rybníka, na třech mikrolokality [WGS-84: N49°38'35" E15°53'15"; N49°38'39" E15°53'17"; N49°38'46" E15°53'19", kv. 6361c], ca. 610 m n. m., na vlhkém obnaženém bahně v litorálních porostech.

1. mikrolokalita 8 stélek, doprovod *Eleocharis acicularis*, *Bidens tripartita*, *Carex acuta*, *Riccia fluitans*, 29. 8. 2011 leg. J. Košnar (1929); 2. mikrolokalita ca 20 stélek, doprovod *Eleocharis acicularis*, *E. ovata*, *Bidens tripartita*, *Carex acuta*, *C. bohémica*, *Riccia fluitans*, 29. 8. 2011 leg. J. Košnar (1930); 3. mikrolokalita 4 stélky, místy rozvolněný porost *Glyceria maxima* a *Carex acuta*, pořízena pouze fotodokumentace.

Podle revize rozšíření (Duda & Váňa 1976) je druh z našeho území doložen z více než 40 lokalit, které se ale nacházejí většinou v oblasti jižních a středních Čech, Českomoravské vrchoviny a v menší míře také ve Slezsku. Jedinou další recentní lokalitou je Mšenská přehradní nádrž v Jablonci n. Nisou (srov. Bryonora 24: 29).

Anacamptodon splachnoides EN (R. Mudrová)

- Česká rep., okr. Tachov: PR Diana, květnatá bučina v severovýchodní části, 2 mikrolokality [WGS-84: N49°38'04" E12°34'46"; N49°38'06" E12°34'48", kv. 6341c], 515 m n. m., 1) padlý tlející bukový kmen, 1400 cm², 8 tobolek, společně s *Hypnum cupressiforme*, *Brachythecium rutabulum*, *Chiloscyphus profundus*; 2) vlhká štěrbinna mezi kořenovými náběhy statného buku, 48 cm², 5 tobolek, společně s *Amblystegium serpens*, 13. 5. 2008, leg. R. Mudrová, herb. Muz. Č. lesa Tachov.

První recentní lokalita druhu v západních Čechách; těžiště současného rozšíření leží v jižních Čechách, avšak nedávno byl zaznamenán i na Vidnavsku na severní Moravě (viz Bryonora 34: 23).

Atrichum angustatum DD (Z. Hradílek & J. W. Jongepier)

- Česká rep., Bílé Karpaty, okr. Hodonín: Suchov, osada Hryzlácké Mlýny, doubrava 1 km SSZ od ovčína [WGS-84: N48°53'11" E17°35'42", kv. 7171b], 430 m n. m., 26. 2. 1998 leg. J. W. Jongepier, teste Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek.
- Česká rep., okr. Jeseník: Žulová, obec Černá Voda, PP Píšťala asi 0,7 km již. obce, světlý okraj lesa na již. svahu kopce Píšťala [WGS-84: N50°17'34" E17°8'16", kv. 5768b], 410 m n. m., 23. 7. 2009 leg. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek.

Druh má u nás pouze asi 4 recentně známé lokality (viz též Bryonora 38: 49, 2006). Nechce se věřit, že by druh, který není svým výskytem vázán na nějaký zvláštní typ stanoviště, byl u nás tak vzácný. Zdá se, že roste spíše na teplejších místech našeho území s výskytem dubohabřin a doubrav a zřejmě příliš nezáleží na geologické povaze podloží. Tři moravské lokality měly naprosto odlišné geologické poměry – horniny karpatského flyše, žula a vápenec. Druh je dvoudomý a proto mívá sporogony velmi vzácně, ale zatím se nejméně v polovině případů vždy nějaká plodná rostlinka našla; tobolka je přímá nebo skoro přímá, úzká a relativně dlouhá. Poněkud užší listy nejsou v terénu spolehlivým znakem, relativně úzké listy může mít i mladé *A. undulatum*. Naopak poměrně vysoké lamely listové (5–9 buněk) jsou znakem docela nápadným, který můžeme vyšetřit už lupou v terénu. Asi nejlépe se *A. angustatum* pozná v suchém stavu včetně herbářových dokladů. Za sucha jsou špičky listů drápkovitě vehnuté podobně, jako u *Oligotrichum hercynicum* nebo *Polytrichastrum sexangulare*. To je způsobeno tím, že poněkud užší čepel se snadno "složí" na břišní stranu suchého lístku a jako "vehnutý drápek" se jeví vlastně jen hřbet žebra, zatímco většinou širší čepel listů *A. undulatum* se nedokáže tak pěkně složit a listy jsou pak všelijak kadeřavé. Mikroskopicky odlišná je i velikost čepelných buněk (11–18 μm). *A. angustatum* roste v samostatných porostech, ale také vtroušeně mezi hojnějším *A. undulatum*.

Bryum amblyodon DD (J. Kučera)

- Česká rep., Křivoklátsko, okr. Rakovník: Skryje, skály u stezky podél levého břehu Berounky, 620 m vsv. mostu [S-1942 M33: E3411,63 N5538,71, kv. 6048b], 250 m n. m., štěrbinny mírně vlhkých, polostinných až otevřených spilitových skal, 16. 9. 2011 coll. J. Kučera (14699, CBFS).

Málo známý druh s minimem recentně zaznamenaných lokalit u nás. Zde se jedná o významnou, dříve popsanou lokalitu druhů *Syntrichia fragilis*, *S. latifolia* a *Bryum alpinum* (Bryonora 35: 21–31, 2005).

Bryum uliginosum EN (J. Kučera)

- Česká rep., Krkonoše, okr. Semily: Křížlice, údolí Jizerky, vápencové skály ca. 70 m již. mostu přes Jizeru, nad silnicí z Jilemnice, ca. 820 m ssv. aut. zast. Křížlice [S-1942 M33: E3537,49 N5614.06, kv. 5359a], 505 m n. m., polostinné vápencové skály nad silnicí, 21. 9. 2011 coll. J. Kučera (14755,

CBFS); dtto, 520 m zsz. aut. zast. Křížlice [E3536,45 N5613,57, kv. 5359a], 495 m n. m., polostinné břidlicové skály nad silnicí (Kučera 14772, CBFS).

Málo známý druh, zaznamenaný recentně několikrát na Rudníku v Krkonoších a dále také jednou ve Slezských Beskydech.

Buxbaumia viridis EN (R. Mudrová, Š. Koval, M. Zmrhalová, E. Holá, V. Horáková, E. Novozámská)

- Česká rep., Český les, okr. Domažlice: Rybník, PR Pleš, fragment suťového lesa na východním svahu kóty [WGS-84: N49°32'56" E12°38'24", kv. 6441d], 750 m n. m., zetlelý kmen ležící ve svahu, 3 tobolky, ve společnosti *Lepidozia reptans*, *Herzogiella seligeri*, *Blepharostoma trichophyllum*, *Hypnum cupressiforme*, *Cladonia* sp., 30. 9. 2011, leg. R. Mudrová, herb. Muz.Č. lesa Tachov.
- Česká rep., Železné hory, okr. Chrudim: Hrbokov, kulturní smrčina cca 800 m západně od obce [WGS-84: N49°52'04" E15°40'36", kv. 6160c], 550 m n. m., v mladé kulturní smrčině, nedaleko lesní cesty, bylo nalezeno 54 jedinců na šesti, těsně sousedících mikrolokality, na ztrouchnivělých pařezech a na zemi, na zbytcích dřevní hmoty s hlínou, 4. 11. 2011, not. Š. Koval, M. Zmrhalová.
- dtto: Zbyslavce, kulturní smrčina cca 800 m JJV od obce [WGS-84: N49°53'45" E15°35'12"; N49°53'45" E15°35'14", kv. 6159b], 480 m n. m., nalezeno 43 jedinců na dvou mikrolokality, na zbytcích pařezu v příkopu lesní cesty a na zemi na světlině v mladé kulturní smrčině, 4. 11. 2011., not. Š. Koval, M. Zmrhalová.
- Česká rep., Krkonoše, okr. Trutnov: Dolní Dvůr, Tetřeví potok, bučina, 3 mikrolokality [WGS-84: N50°40'5–6" E15°41'9–13", kv. 5360a], 910–920 m n. m., tlející bukové kmeny, 24. 5. & 30. 9. 2011 not. E. Holá, V. Horáková, E. Novozámská. Celkem asi 23 sporofytů, 24.5. zaznamenány pouze zelené toboky, 30. 9. převážně štěty bez tobolek a částečně zralé i mladé tobolky.
- dtto, Dolní Dvůr, Černý potok [WGS-84: N50°40'26" E15°41'00", kv. 5360a], 780 m n. m., smrkový porost s vtroušeným bukem, 19. 7. 2011 not. V. Horáková, 1 hnědá tobolka, 13. 9. 2011 1 štět.
- dtto: Horní Maršov, Vavřincův potok, smrkový porost s příměsí břízy a jeřábu [WGS-84: N50°40'40" E15°46'45", kv. 5360b], 800 m n. m., báze padlého březového kmene, 25. 5. & 3. 10. 2011 not. E. Holá, V. Horáková, E. Novozámská. 6 sporofytů (4 ml. tob., 2 štěty) v jarním termínu, 3. 10. 1 štět.
- dtto: Černý důl, potok Čistá [WGS-84: N50°39'26" E15°42'26", kv. 5360a], 890 m n. m., zetlelý smrkový pařez, not. E. Holá, V. Horáková, E. Novozámská: 26. 5. 2011, 1 zelená tobolka, 13. 9. 2011, 1 štět.
- dtto, okr. Semily: Vítkovice, Pustý potok, smrčina [WGS-84: N50°40'39" E15°32'16", kv. 5359a], 620 m n. m., mohutný zetlelý smrkový pařez not. E. Holá, V. Horáková, E. Novozámská: 25. 5. 2011, 1 zelená tobolka, 1 štět, 30. 10. 2011, 1 štět

Ve všech výše uvedených oblastech (Český les, Železné hory, Krkonoše) první nálezy. Nejbližší historickou lokalitou v Podkrkonoší jsou Kunčice nad Labem (Cypers-Landrecy 1897). 10 dalších lokalit tohoto druhu bylo v letech 2010 a 2011 nalezeno v Jeseníkách, celkem je z oblasti nyní známo 57 lokalit – stav monitoringu je možné sledovat na adrese www.biomonitoring.cz.

Calliargon giganteum VU (J. Košnar, T. Štechová)

- Česká rep., okr. Žďár n. Sázavou, Radostín: kosená slatinná louka na S hranici NPR Velké Dářko [WGS-84: N49°38'36" E15°52'21", kv. 6361c], ca. 620 m n. m., 29. 8. 2011 herb. J. Košnar (1926–8). Porosty o celkové velikosti ca 0,5 m².
- Česká rep., okr. Strakonice, PP Smyslov, slatinná louka [WGS-84: N49°25'10" E13°48'09", kv. 6548d], 460 m n. m., 18. 11. 2011 herb. T. Štechová (CBFS). Populace velmi malá, max. 10 lodyžek ve zvodnělé vyjeté koleji společně s *Calliargonella cuspidata*, *Drepanocladus aduncus* a *Hamatocaulis vernicosus*.

V oblasti Žďárských vrchů druh v současnosti roste na několika místech, populace na nově nalezené lokalitě je ve srovnání s většinou dosud známých populací poměrně velká. Na Blatensku druh doposud známý nebyl, nejbližší recentní lokality jsou až na Šumavě.

Dicranella humilis DD-va → DD (Š. Koval)

- Česká rep., okr. Bruntál: Rýmařov, pole cca 1 km za koncem zástavby, po levé straně silnice č. 11 ve směru na Bruntál [WGS-84: N49°56'05" E17°18'03", kv. 6069d], 590 m n. m., strniště po pšenici, několik desítek plodných jedinců, v porostu *Trichodon cylindricus*, spolu s *Anthoceros neesii* (lokalita druhu viz Bryonora 46: 40), *Fossombronia wondraczekii*, *Atrichum undulatum*, *Bryum* sp., *Tortula truncata*, 22. 10. 2011, leg. Š. Koval, priv. herb. Š. Koval, teste J. Kučera, dupl. CBFS.

Tento druh je v současné době zařazen do kategorie nezvěstných taxonů (DD-va), poslední doložený údaj pocházel z roku 1974, kdy jej sbíral V. Pospíšil u obce Jablůň nedaleko Velkého

Meziříčí (položka je uložena v BRNM). Patrně se jedná o druh relativně vzácný – známe pouze 5 dalších historických lokalit z konce 19. a začátku 20. století, ale bude patrně i přehlížený, spolehlivě jej lze určit jen podle znaků na sporofytu.

Dicranella subulata **VU** (J. Kučera)

- Česká rep., Krkonoše, okr. Semily: Křížlice, údolí Jizerky, svah nad silnicí ca. 450 m zsz. aut. zast. Křížlice [S-1942 M33: E3536,51 N5613,55, kv. 5359a], 495 m n. m., stinná kyselá zem svahové nátrže pod lesem, 21. 9. 2011 leg. J. Kučera (14770, CBFS). Druh rostl v poměrně rozsáhlých plodných porostech několika desítek (>50) dm².

Druh recentně potvrzený z velmi malého množství lokalit v Krkonoších, Hrubém Jeseníku, na Šumavě a Novohradských horách, v Krkonoších zatím nálezy pouze z vyšších poloh nad 800 m n. m.

Dicranum viride **EN** (J. Košnar, R. Mudrová)

- Česká rep., okr. Jindřichův Hradec: Majdalena, NPR Stará řeka, západně od Dlouhého mostu, jižně podél turistické trasy [WGS-84: N48°59'40" E14°51'10", kv. 7055a], ca. 430 m n. m., borka *Tilia cordata*, několik trsů o celkové pokryvnosti ca 14 cm², 17. 8. 2011 leg. J. Košnar (1925), rev. J. Kučera.
- Česká rep., okr. Tachov: PR Diana, "pralesovitá" květnatá bučina s *Carex brizoides*, 4 mikropopulace [WGS-84: N49°37'47" E12°34'41"; N49°37'49" E12°34'42"; N49°37'51" E12°34'42"; N49°37'57" E12°34'32", kv. 6341c], 510-520 m n. m., 1) tlející bukový kmen, 17 cm², společně s *Dicranum scoparium*, *Dicranum montanum* a *Hypnum cupressiforme*, 2) kořenový náběh *Fagus sylvatica*, 9 cm², společně s *Brachythecium rutabulum* a *Hypnum cupressiforme* 3) tlející lipový kmen, 4 cm², společně s *Hypnum cupressiforme*, 4) kořenový náběh *Fagus sylvatica*, 1,25 cm², 21. 10. 2008, leg. R. Mudrová, herb. Muz.Č. lesa Tachov.

První lokalita druhu z Třeboňské pánve. V Českém lese druh zaznamenán již Velenovským (1898), a to v prostoru nejvyšší hory Čerchova, v roce 1999 byl zaznamenán Mudrovou v PR Dlouhý vrch u Smolova.

Didymodon cordatus **VU** (J. Kučera)

- Česká rep., okr. Mělník: Zeměchy: sprašová rokle (PR) 300 m již. obce, střední část [S-1942 M33: E3447,83 N5566,45; E3447,82 N5566,48, kv. 5751d], ca. 190 m n. m., částečně zastíněné báze sprašových stěn, 18. 9. 2011 leg. J. Kučera (14732–3, CBFS).

Druh do značné míry vázaný na sprašové odkryvy, známý z většího množství lokalit v bezprostředním okolí Prahy, avšak v rámci fyt. okresu Slánská tabule zaznamenán poprvé.

Didymodon glaucus **CR** (J. Kučera, J. Košnar)

- Česká rep., Krkonošské podhůří (fyt. okr. Železnobrodské Podkrkonoší), okr. Jablonec n. Nisou: Lhotka u Zlaté Olešnice, Návarov, zřícenina hradu, jz. roh obvodové zdi z vnitřní strany [M33 3522,91 5616,93, kv. 5357b], ca 410 m n. m., výklenek kamenné zdi, písčítá rozpadlá malta, 22. 9. 2011 leg. J. Kučera (14803, CBFS). gemiferní populace o velikosti ca 50 cm².
- Česká rep., Hrubý Jeseník, okr. Bruntál, Bílý Potok: PR Skalní potok, skály SV podél asfaltové silnice na dně údolí [WGS-84: N50°07'30" E17°17'59", kv. 5869d], ca 700 m n. m., ve stinné spáře u báze silikátové skály obohacené bázemi, jižní expozice, gemiferní populace o velikosti ca 24 cm², 6. 8. 2011 leg. J. Košnar (1922).

První nálezy druhu jak v severních Čechách, tak na území Hrubého Jeseníku.

Didymodon validus Jur. (*D. rigidulus* var. *validus*) **DD-va** → **DD** (J. Kučera)

- Česká rep., Horažďovické vápence, okr. Klatovy: Velké Hydčice: východní hrana vápencového lomu, ca. 750 m vjv. žel. stanice [S-42: M33 E3403,65 N5463,66, kv. 6748a], ca. 510 m n. m., vápencový skalní výchoz, v doprovodu *Didymodon fallax*, 8. 11. 2008 leg. J. Kučera (13312, CBFS). Negemiferní, ca. 20 cm².
- Česká rep., Dolní Povltaví, okr. Praha-východ: Větrušice, PR Větrušická rokle, sev. část rezervace ca. 550 m sz. Větrušic, 1.14 km jv. žst. Libčice n. Vltavou, těsně nad stezkou kolem Vltavy [S-42: M33 E3455,65 N5562,78, kv. 5852a], 180 m n. m., báze spilitových skal, nepatrně stíněno, v malých štěrbinách, 18. 9. 2011 leg. J. Kučera (14726, CBFS). Gemiferní populace porůstající ca. 20 cm².
- Česká rep., NP Podyjí, okr. Znojmo: Čížov: "Kozí stezky" 2 km již. obce, ca. 300 m vsv. vrchu "Na Pláni", 3 mikropopulace [S-42: M33 E3563,99–01 N5414,70–71, kv. 7161a], 370–380 m n. m., polostinné vápencové výchozy v řídké teplomilné doubravě, na slabé vrstvě půdy, 3. 4. 2009 leg. J. Kučera (13363–5, CBFS). Gemiferní populace, celková pokrytá plocha několik dm².

Taxonomicky kritický druh, v němž lze molekulárně rozlišit několik samostatných linií. Gemiferní populace, mezi něž patří populace z Podyjí i Větrušic, stejně jako nedávno (Bryonora 41: 26–27, 2007) uveřejněná populace z Českého krasu, patří k jedné z těchto linií s dosud známým výskytem zejména v Panonii, zatímco výše popsaná populace z Horažďovicka je negemiferní a patří taxonu zatím známému spíše z Východních Alp, ale zasahujícím až do střední Asie.

Ephemerum recurvifolium **LC-att** → **VU** (I. Novotný, Z. Hradílek)

- Česká rep., okr. Vyškov: Slavkov u Brna, trávník pod kaplí Sv. Urban [WGS-84: N49°10'08" E16°53'15", kv. 6867a], 350 m n.m., volné plošky půdy, 12. 4. 2009 leg. I. Novotný, 24. 7. 2011 leg. I. Novotný & J. Floriánová, BRNM. Na lokalitě sbírán (I. N.) rovněž 4. 6. 2006 a v sadech asi 300 m JZ od této lokality 14. 7. 2006 (nyní neověřeno).
- Česká rep., Bílé Karpaty, okr. Uherské Hradiště: Velká nad Veličkou, NPR Zahrady pod Hájem, 3 mikrolokalit v rámci celé rezervace [WGS-84: N48°52'46" E17°31'38", 300 m n. m.; N48°53'22" E17°31'45", 320 m n. m.; N48°53'33" E17°32'25", 410 m n. m., kv. 7171a], 1) úhor v dolní j. části, 22. 9. 2005; 2) úhor v dolní sz. části, 21. 9. 2005; 3) stará úvozová cesta na louce v s. horní části, na obnažené hlíně 21. 9. 2005, vše leg. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek.
- dtto, Vápenky, NPR Porážky asi 1,7 km SSZ obce, půdní sesuvy v s. části rezervace pod místem výskytu *Pedicularis exaltata* [WGS-84: N48°53'22" E17°37'23", kv. 7171b], 570 m n. m., obnažená hlína půdních nátrží, 16. 10. 2011 leg. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek. Dosud nejvýše položená lokalita na našem území.
- Česká rep., okr. Olomouc: Grygov, 1,8 km jjv. obce, PP U strejčkova lomu, okraj pole při z. okraji rezervace [WGS-84: N49°31'22" E17°19'26", kv. 6469d], 230 m n. m., 8. 11. 2005 leg. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek. Potvrzení nálezů z roku 1985 na lokalitě.

V letech 1983–1985 sledoval intenzivně Novotný lokality tohoto submediteránně atlantického druhu v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Řadu lokalit poskytla i revize položek z diplomové práce B. Trávníčka (Trávníček 1987) a výsledky byly celkově publikovány v práci Novotný (1986). Díky tomu bylo známo poměrně hodně recentních nálezů v době sestavování červených seznamů v letech 2003 a 2005, což vedlo k tomu, že druh byl zařazen pouze mezi druhy vyžadující pozornost. Od té doby však bylo nových nálezů i ověření starších lokalit publikováno minimum a ve srovnání s hodnocením jiných druhů podobných stanovišť se zdá, že jeho potenciální ohrožení bylo poněkud podhodnoceno. Proto je zde publikován seznam nových lokalit. Mezi historickými lokalitami, které nebyly autorovi revize dostupné v době odevzdání rukopisu, ještě chybí sběr V. Pospíšila (Milovice na Břeclavsku, trávník pod Špičákem, 8. 3. 1961) a sběr Novotného (v Nížkovickém žlebu jižně Slavkova u Brna, 11. 7. 1986). V širším okolí Slavkova u Brna dokladoval Novotný 13. 7. 2006 druh v rezervaci Rašovický zlom-Chobot u obce Rašovice, 19. 2. 2000 v rezervaci Člupy a 10. 8. 2000 v rezervaci Šěvy u obce Marefy, 11. 4. 2000 pak v rezervaci Hašky u obce Černčín (Novotný 2007). Nálezy v okolí lesa Obora se nepodařilo nověji potvrdit. V Bílých Karpatech na kótě Výzkum u obce Malá Vrbka druh sbírali v dubnu 2006 Z. Hradílek a J. Košnar (Bryonora 37: 23–32, 2006).

Fontinalis hypnoides **DD** (L. Kučerová, J. Kučera)

- Česká rep., okr. Č. Budějovice: Jířikovo Údolí: rybníček u cesty ca. 400 m sz. kaple [S-1942 M33: E3484,66 N5413,62, kv. 7154b], 490 m n. m., na ponořených větvích a rostlinách, 24. 9. 2011 coll. L. Kučerová, priv. herb. L. Kučerová, dupl. CBFS.

Málo známý druh naší flóry, který na této lokalitě byl zaznamenán již Z. Hradílkem 21. 6. 2002.

Hookeria lucens **VU** (R. Mudrová)

- Česká rep., Český les, okr. Domažlice: Pec p. Čerchovem, prameništří mísa v západním cípu PR Bystřice pod silnicí "Horizontálou", na 3 mikrolokalitách [WGS-84: N49°22'51" E12°48'15"; N49°22'50" E12°48'19"; N49°22'48" E12°48'19", kv. 6642b], 745–760 m n. m., 1) nesouvislý porost 75 dm² v podmáčené smrčíně as. *Equiseto-Piceetum*; 2) desítky drobných porostů na kamenech, vlhké půdě i kořenových náběžích olší o průměru 3–15 cm; 3) nesouvislé porosty na ploše několika m² (!) v témže prameništří komplexu, společně s *Trichocolea tomentella*, *Riccardia multifida*, *Thuidium tamariscinum*, *Pellia* sp., *Brachythecium rivulare*, *Mnium hornum*, 29. 8. 2009 leg. R. Mudrová, herb. Muz. Č. lesa Tachov.

Význačný komponent zastíněné prameništní vegetace Českého lesa, s nápadnou aglomerací lokalit na obvodu horského masivu Čerchova. Do této oblasti jsou ostatně soustředěny i historické lokality Váni (Čerchov) a Kresla (Smrčno).

Hylocomium brevirostre CR (J. Kučera, R. Mudrová)

- Česká rep., okr. Tábor: Tábor-Horky: lesopark Pintovka, suťový les nad stezkou podél levého břehu Lužnice, proti ČOV, ca. 700 m jz. kláštera Klokoty [S-42: M33 E3473,794 N5475,501, kv. 6553d], 395 m n. m., stinné syenitové balvany, doprovodné druhy *Polytrichastrum formosum*, *Dicranum scoparium*, *Hypnum cupressiforme*, *Thuidium tamariscinum*, *Polypodium vulgare*, 9. 10. 2011 (14865, CBFS).
- Česká rep., okr. Tachov: Diana, PR Diana, při okraji pěšiny těsně za východní hranici chráněného území, [WGS-84: N49°37'54" E12°34'43", kv. 6341c], 510 m n. m., báze smrkového kmenu v pokročilém stadiu rozpadu na přechodu ochuzené květnaté bučiny a mladé olšiny s podrostem *Carex brizoides*, ca 33 dm², 5. 5. 2009, leg. R. Mudrová, herb. Muz. Č. lesa Tachov.

Jedná se o první údaje z jižních a západních Čech a zároveň čtvrtý a pátý recentní údaj od r. 1994 (viz Hradílek & Kubešová 1997, Bryonora 35: 32–31, 2005; Bryonora 44: 21–27, 2009).

Myurella julacea EN, *Grimmia torquata* VU, *Plagiobryum zieri* VU (M. Zmrhalová, Š. Koval)

- Česká rep., Hrubý Jeseník, SZ svah Jeleního hřbetu, lokalita *Asterella gracilis* – viz výše. *Myurella* tvořila několik shluků, vtroušených mezi další druhy mechorostů na vlhké, svislé skále, ve spodní části nejvyšší, východně orientované skalní stěny (15. 6. 2011, leg. M. Zmrhalová, Š. Koval, priv. herb. Š. Koval); *Grimmia torquata* rostla tamtéž v relativně bohaté populaci roztroušeně na více místech (29. 5. 2010, leg. M. Zmrhalová, herb. SUM); *Plagiobryum zieri* se nacházelo tamtéž roztroušeně v drobných shlucích sterilních jedinců, ve vlhkých puklinách a na teráskách, na vrstvě humusu i vtroušeně mezi další druhy mechorostů (17. 5. 2011, leg. Š. Koval, M. Zmrhalová, priv. herb. Š. Koval).

Myurella julacea je druh z této lokality dosud neuváděný, v Hrubém Jeseníku je výskyt recentně znám jen z Velké kotliny (Kučera et al. 2010). *Grimmia torquata* byla poprvé z lokality uváděna Vicherkem (Vicherek 1960), jde tak o potvrzení publikovaného údaje po více než 50 letech. *Plagiobryum zieri* bylo na lokalitě sbíráno již J. Vicherkem, avšak publikováno pod jménem u nás nerostoucího druhu *P. demissum* (Vicherek 1960); revize byla provedena již během prací na seznamu druhů mechorostů ČR v roce 1997 (Váňa 1998).

Physcomitrium sphaericum VU (J. Košnar, Z. Hradílek)

- Česká rep., Třeboňská pánev, okr. Jindřichův Hradec: Domanín, Zadní rybník, na lokalitě *Riccia huebeneriana* (viz výše), poměrně hojně v celé oblasti rybníka, pravděpodobně několik stovek plodných trsů, 14. 8. 2011 leg. J. Košnar (1924), teste J. Kučera.
- Česká rep., Českomoravská vrchovina, okr. Žďár nad Sázavou: Znětínek, Znětínecký rybník 0,7 km již. obce, kv. 6561b, 548 m n. m., obnažené dno, 15. 6. 2002 leg. J. Němcová, det. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek. Ve společnosti *Physcomitrium eurystomum* a *Leptobryum pyriforme*.
- dtto: Mostišťe, Mostišťský rybník v obci, kv. 6662a, obnažené dno, 450 m n. m., 16. 6. 2002 leg. J. Němcová, det. Z. Hradílek, OLM a herb. Z. Hradílek. Ve společnosti *Physcomitrium eurystomum* a *Riccia* sp.
- dtto: Radenice, rybník Křišťan 1,5 km vjv. obce, kv. 6562c, 550 m n. m., obnažené dno, 17. 6. 2002 leg. J. Němcová, det. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek. Ve společnosti *Riccia cavernosa*.
- dtto: Sklené nad Oslavou, Lesní rybník 1,5 km ssz. obce, kv. 6562a, 550 m n. m., obnažené dno, 24. 6. 2001 leg. J. Němcová, det. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek. Ve společnosti *Physcomitrium pyriforme* a *Leptobryum pyriforme*.
- Česká rep., okr. Přerov: Lobodice, NPR Zástudánčí, přirozeně erodovaný levý břeh řeky Moravy 1,7 km VSV od kostela v obci [WGS-84: N49°24'07" E17°18'53", kv. 6569d], 195 m n. m., vlhká obnažená hlína, 22. 10. 2010 leg. Z. Hradílek, herb. Z. Hradílek. Jen ojedinělé rostliny mezi *Physcomitrium eurystomum*, *Dicranella schreberiana*, *D. staphylina* a *Tortula truncata*.

Efemérní druh s řídkým výskytem u nás, recentně jinak zaznamenaný asi pouze v Dolním Polabí (Němcová 2001).

Plagiopus oederianus EN (J. Kučera, S. Kubešová, E. Mikulášková, Z. Musil)

- Česká rep., Krkonoše, okr. Semily: Křížlice, údolí Jizerky, vápencové skály těsně nad mostem přes Jizeru, nad levým břehem, ca. 850–870 m ssv. aut. zast. Křížlice [S-1942 M33: E3537,53 N5614,14,

- kv. 5359a], ca. 505 m n. m., přes kořenové náběhy buku na vápencové skále nad potokem, 21. 9. 2011 leg. J. Kučera (14750, CBFS). Bohatě plodný porost, populace 5–10 cm²; dtto, svah nad cestou ca. 520 m zsz. aut. zast. Křížlice [E3536,45 N5613,57], 495 m n. m., vlhké polostinné břidlicové skály, 21. 9. 2011 leg. J. Kučera (14773, CBFS). Bohatě plodný porost, populace ca. 15 cm².
- Česká rep., Krkonošské podhůří (fyt. okr. Železnobrodské Podkrkonoší), okr. Jablonec n. Nisou: Lhotka u Zlaté Olešnice, Návarov, stezka ke zříc. Návarov ca. 470 m sv. mostu přes Kamenici, 130 m zjz.-jz. zříceniny Návarov [S-1942 M33: E3522,81 N5616,86, kv. 5357b], 400–410 m n. m., stíněné, téměř kolmé fylitové skály v bučině, 22. 9. 2011 leg. J. Kučera (14792, CBFS). Sterilní, populace ca. 20 cm².
 - Česká rep., Moravský kras, okr. Blansko: Pustý žleb, mezi skalním útvarem Čertova Branka a Salmovou stezkou [WGS-84: N49°22'23" E16°43'21", kv. 6666a], ca. 400 m n. m., vápencová skála, 17. 9. 2011 leg. Z. Musil, populace asi 50 cm².
 - dtto: Údolí Punkvy, vápencová skála přímo nad Malým propadáním Punkvy [WGS-84: N49°22'07" E16°43'05", kv. 6666a], ca. 350 m n. m., 18. 9. 2011 leg. E. Mikulášková, priv. herb., S. Kubešová, BRNM. Populace ca. 1 dm².
 - dtto: Habrůvka-Josefov, Josefovské údolí, NPR Býčí skála, sz. svahy Ruské stráně, ca. 300 m ssz. kóty Jelenec (509 m), kamenné moře pod Ruským křížem pod býv. turist. stezkou, 2 mikrolokality [WGS-84: N49°18'24" E16°41'05"; N49°18'26" E16°41'08", kv. 6666c], ca. 400 m n. m., ve stinné části vápencové balvanité suti nad populací *Cimicifuga europaea* s *Tortella tortuosa*, *Ctenidium molluscum*, *Mnium stellare*, *Fissidens dubius* aj., 9. 5. 2009 leg. Z. Musil, priv. herb. Z. Musil, 2. mikrolokality na hraně vápencové skalky pod pěchavovým trávníkem s *Tortella tortuosa*, 9. 5. 2009 not. Z. Musil. Celková zaznamenaná velikost populací asi 17 dm².
 - dtto, okr. Brno-venkov: Ochoz u Brna, 1,3 km JVJ až 1,2 km ca. J kostela v obci, suť ve svahu, levý svah údolí Říčky [WGS-84: N49°14'34" E16°44'38", kv. 6766c], ca. 350 m n. m., 8. 9. 2011 leg. S. Kubešová, BRNM & E. Mikulášková, priv. herb. Populace asi 1 dm².

Recentně je druh znám v severovýchodních Čechách pouze ze čtyřech krkonošských, resp. podkrkonošských lokalit (Pavel Hájek, úst. sděl.), mimo krkonošskou oblast pak na čtyřech lokalitách v oblasti Jeseníků a Králického Sněžníku a dvou lokalitách na Tišnovsku. V případě lokalit v Moravském krasu se jedná o ověření historických lokalit Podpěry (1907, 1909).

Pogonatum nanum DD (R. Mudrová)

- Česká rep., okr. Tachov: Háje u Staré Knížecí Huti, travnatý svah nad levým břehem Spáleného potoka 0,8 km jjv. samot, [WGS-84: N49°42'29" E12°28'39", kv. 6240d], 700 m n. m., rozrušené místo ve smilkovém trávníku, bohatě plodné, 22. 8. 2007 leg. R. Mudrová, herb. Muz. Č. lesa Tachov.

Další lokalita málo známého a řídké roztroušeného druhu u nás (srov. Bryonora 45: 45, 2010).

Seligeria calcarea EN (J. Kučera)

- Česká rep., CHKO Český kras, okr. Beroun: Tetín, PR Tetínské skály, dolní část Tetínské rokle, skály nad pravým břehem potoka 30, resp. 40–50 m j.-jjz. viaduktu [S-1942 M33: E3436,20 N5535,87; E3436,19 N5535,85, kv. 6050b], 230–240 m n. m., pod stinným převisem při bázi váp. skály, resp. při vchodu do váp. jeskyně, 16. 9. 2011 leg. J. Kučera (14688, 14691, CBFS). Celková plocha porostlá druhem na lokalitě přesahuje ca. 20 dm². Populace je bohatě plodná.

V Českém krasu druhý potvrzený výskyt, v Čechách byl dosud druh znám pouze z Radotínského údolí (viz též příspěvek z Tišnovska v tomto čísle).

Tortula inermis DD-va → CR (J. Kučera)

- Česká rep., Dolní Povltaví, hl. m. Praha: Praha-Sedlec, skály mezi tratí a silnicí Sedlec-Roztoky pod PR Sedlecké skály, naproti osadě Zámky, 3 mikrolokality ca. 800, resp. 650 m ssz. žst. Sedlec [S-1942 M33: E3456,74 N5556,60; E3456,77 N5556,63; E3456,63 N5556,46, kv. 5852c], 185 m n. m., stíněné, nepatrně vlhké břidlicové skály, doprovodné druhy *Tortula subulata*, *Homalothecium sericeum*, 27. 10. 2011 leg. J. Kučera (14883, 14889, 14893, CBFS). Druh na první mikrolokality pokrývá ca. 10 cm², na druhé 25–30 cm², a na třetí ca. 40 cm², tj. celkem ca. 80 cm².

Tento holarktický, ale v Evropě vcelku omezeně rozšířený, principiálně mediteránní druh, zasahující do nejteplejších oblastí střední Evropy, u nás byl dosud znám z jediného sběru V. Schiffnera z roku 1896. Položka, lokalizovaná „hinter Selc bei Prag, an Kieselschieferfelsen“ byla objevena až během revize v roce 1990, přestože sběratelem byla původně správně určena (Pujmannová et al. 1990). Druh roste většinou na podobných stanovištích jako příbuzná *Tortula subulata* – polostinné až stinné skalní štěrby, staré kamenné zdi, je však mnohem teplomilnější a

neproniká ve střední Evropě do vyšších poloh. Za Sedlcem směrem na Roztoky začíná poměrně rozsáhlá oblast skalních (bulžnickových a břidlicových) výchozů, které dnes tvoří PR Sedlecké skály. Velká část je dnes bohužel oproti situaci na začátku 20. století zarostlá náletovými dřevinami, báze nad tratí jsou zase asanovány proti padajícím kamenům drátěnými sítěmi a případně uměle zpevněny. Několik skalek v úzkém pruhu mezi frekventovanou dvoukolejnou hlavní tratí na Ústí n. Labem a rovněž dnes značně frekventovanou silnicí na Roztoky je tak zřejmě jediným přírodním stanovištěm, které dnes vypadá podobně, jako tomu bylo koncem 19. století. Podobných stanovišť je v Dolním Povltaví poměrně hodně, takže má smysl po druhu cíleně pátrat, nicméně do objevení jiných populací stávající lokalita zatím zasluhuje maximální možnou míru ochrany.

Poděkování

Revize historických lokalit významných druhů byla podpořena Oddělením sledování stavu biotopů a druhů AOPK ČR.

Literatura

- Cypers-Landrecy V. von (1897): Kryptogamenflora des Riesengebirges und seiner Vorlagen. Laubmoose. I. Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien 1897: 1–12.
- Duda J. & Váňa J. (1968): Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – III. – Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 17: 89–114.
- Duda J. & Váňa J. (1976): Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – XIX. – Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 25: 27–50.
- Duda J. & Váňa J. (1992): Rozšíření játrovek v Československu – LXII. – Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 41: 113–125.
- Hradílek Z. & Kubešová S. (1997): *Hylocomium brevirostre* (Brid.) B.S.G., recentně nalezený mech v České republice. – Bryonora 19: 2–4.
- Kučera J. & Váňa J. (2005): Seznam a červený seznam mechorostů České republiky. – Příroda 23: 1–104.
- Kučera J., Zmrhalová M., Shaw B., Košnar J., Plášek V. & Váňa J. (2010): Bryoflora of selected localities of the Hrubý Jeseník Mts summit regions. – Časopis Slezského Muzea, Ser. A, 58: 115–167.
- Němcová L. (2001): Mechorosty. – In: Kuncová J. et al. (eds), Labe, příroda dolního českého úseku řeky na konci 20. století, p. 50–59, Ústí nad Labem.
- Novotný I. (1986): The moss *Ephemerum recurvifolium* (Dicks.) Boul. in Czechoslovakia. – Acta Musei Moraviae, Sci. Nat., 71: 119–130.
- Novotný I. (2007): Mechorosty širšího okolí Slavkova u Brna. – In: Grulich V. (ed.), Výsledky floristického kursu České botanické společnosti ve Slavkově u Brna (9.–14. července), Zprávy České Botanické Společnosti, 42, Příl. 2007/2: 58–60.
- Podpěra J. (1907): Výsledky bryologického průzkumu Moravy za rok 1906–1907. – Zprávy Kommissse pro Přírodovědecké Prozkoumání Moravy, odd. bot., 4: 1–83.
- Podpěra J. (1909): Zeměpisné rozšíření mechovitých na Moravě. – Věstník Klubu Přírodovědeckého v Prostějově za rok 1908, 11: 21–42.
- Pujmannová L., Soldán Z., Váňa J. (1990): Bryofloristické materiály z východního Slovenska: Slanské vrchy, Vihorlat a Zemplínské vrchy. – Zprávy České Botanické Společnosti 25/1(1990): 39–50.
- Trávníček B. (1987): Fytocenologická studie xerothermních a semixerothermních travinných a bylenných společenstev střední Moravy (Středomoravské Karpaty). – Ms. [Diplomová práce; depon. in: Bot. odd. MZM, Brno.]
- Váňa J. (1969): *Jungermannia tristis*. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – V, Časopis Slezského Muzea Opava, Ser. A, 18: 105–108.
- Váňa J. (1974): *Asterella ludwigii* (Schwaegr.) Limpr. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – XV, Časopis Slezského Muzea Opava, Ser. A, 23: 23–25.
- Váňa J. (1998): Bryophytes of the Czech Republic – an annotated check-list of species (2). – Novitates Botanicae Universitatis Carolinae 12: 7–33.
- Velenovský J. (1898): Bryologické příspěvky z Čech za rok 1897 až 1898. – Rozpravy České Akademie Věd, Praha, cl. 2, 7: 1–19.
- Vicherek J. (1960): Další nálezy vápnomilných rostlin v Hrubém Jeseníku. – Přírodovědný Časopis Slezský 21: 93–97.